

พระคริสตธรรมแมคกิลวารีกับการสร้างผู้นำคริสตจักรไทย

น.ส. เกษณี ปิ่นทอง

นักศึกษาปริญญาศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต (M.Div) ปี 2

คณะศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

สืบเนื่องมาจากการจัดสัมมนาประวัติศาสตร์คริสตจักรไทย เรื่อง “รอยบาป รอยบุญ” ครอบคลุมจากอดีตสู่ชีวิตคริสตจักรไทยปัจจุบัน เมื่อ วันที่ 11-12 กันยายน 1998 ณ ห้องประชุมใหญ่ คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพในการอภิปรายกลุ่มเรื่อง “แนวคิดและแนวทางในการสร้างผู้นำคริสตจักรไทย ค.ศ. 1889-1940 ศึกษาจากประวัติศาสตร์โรงเรียนพระคริสตธรรมแมคกิลวารี” นำโดยผู้เขียนที่ได้เสนอบทความนี้ร่วมกับอาจารย์อภิชาติ วรรณศิริ มีนักศึกษาผู้ร่วมอภิปรายได้แสดงความคิดเห็นว่า หลักสูตรการศึกษา สาขาวิชาศาสนศาสตร์ คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารีปัจจุบัน ไม่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในการรับใช้พันธกิจคริสตจักรนับเป็นเสียงสะท้อนที่น่าสนใจไม่ต่างจากสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ดังนั้นผู้เขียนจึงหยิบยกเอาบางประเด็น จากบทความที่ได้ศึกษาข้างต้นมาพิจารณา เพื่อให้มีการใคร่ครวญถึงสภาพความเป็นจริงของการศึกษาศาสนศาสตร์ในปัจจุบัน กับการสนองต่อคริสตจักรอย่างมีประสิทธิภาพ

ก่อนที่จะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง สถาบันพระคริสตธรรมกับคริสตจักร ควรจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า “สถาบันพระคริสตธรรม” ซึ่งในที่นี้ ผู้เขียนได้ยกเอาความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระคริสตธรรมแมคกิลวารี 2 ท่านที่ถือว่ามียุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางของสถาบันนี้ไม่น้อยและยังต้องทำความเข้าใจกับคำว่า “คริสตจักร” โดยย่อว่าเป็นอย่างไร

จากหนังสือ อนุสรณ์ ศาสนศาสตร์ศึกษา 100 ปี (ค.ศ.1889-1989) ดร.อำนาจ ทะพิงค์แก อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพเวลานั้น กล่าวว่า “พระคริสตธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตคริสตจักรและเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าประกาศถึงความมหัศจรรย์ ความกล้าลึกของ สัจจะและการทรงเสียดสละแห่งองค์พระเยซูคริสต์” และจากข้อเขียนของ ศจ.วิลเลียม โยเคอร์ คณะบดีคณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ ช่วงเดียวกันกล่าวว่า “การจัดตั้ง พระคริสตธรรม เพื่ออบรมสั่งสอนคริสเตียนคนท้องถิ่น ให้รู้ซึ่งถึงความจริงและความมหัศจรรย์ของพระเจ้า เพื่อจะนำไปบอกกล่าวยังพี่น้อง เพื่อนพ้องของตนเองอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น”

“คริสตจักรคืออะไร” จากการศึกษาความหมายของคำนี้และตามคำนิยามในธรรมนูญ แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ค.ศ.1998 ได้ให้ความเข้าใจว่า คริสตจักร คือ บรรดาผู้เชื่อและวางใจในพระเยซูคริสต์ ที่รวมกันเป็นหมู่คณะเพื่อนมัสการและปฏิบัติพันธกิจของพระองค์ ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง คริสตจักรเป็นแผนการของพระเยซูสำหรับการสร้างสาวก สอนทางด้านความเชื่อและออกไปนำคนในโลกให้คืนดีกับพระเจ้า (เอเฟซัส 1:10) เพื่อผู้คนจะได้รับชีวิตที่ครบบริบูรณ์ (ยอห์น 4:13-14) ภาพลักษณ์สำคัญ 5 ประการของคริสตจักร คือ มีพระเจ้าเป็นที่หนึ่งมีสิทธิอำนาจเด็ดขาดของพระคัมภีร์ มีคำสอนอันถูกต้อง มีความบริสุทธิ์ส่วนบุคคลของสมาชิก และมีสิทธิ อำนาจฝ่ายวิญญาณ และผู้นำ คริสตจักรก็ควรจะสะท้อนให้เห็นลักษณะดังกล่าวนี้ด้วย ผู้นำคริสตจักรถูกเลือกสรรโดยพระเจ้าได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันพระคริสตธรรม ซึ่งเป็นสถาบันที่ถูกเลือกสรรโดยพระเจ้าเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าตามความเข้าใจและความมุ่งหวังของผู้มีบทบาทในการนำสถาบันพระคริสตธรรม ในวาระเฉลิมฉลองศาสนศาสตร์ศึกษา 100 ปี ต่างย่ำถึงความสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันนี้กับคริสตจักร ในฐานะเป็นแหล่ง “สร้างคน” สำหรับคริสตจักร ที่มีความรู้ลึกเกี่ยวกับพระเจ้า

หากจะย้อนดูประวัติศาสตร์การก่อตั้งสถาบันพระคริสตธรรมในยุคแรก มิชชันนารีต้องฟันฝ่าอุปสรรคนานับประการเป็นภาระกิจหนักที่พยายามผลักดันให้มีสถาบันศาสนศาสตร์เพื่อสร้างผู้นำ สอนองพันธกิจคริสตจักร แต่เมื่อลงมือกระทำเริ่มแรกก็ต้องประสบปัญหา เนื่องจากความเข้าใจในแนวทางและการปฏิบัติ ที่ไม่สอดคล้องกับคริสตจักร มิชชันนารีต้องการให้คริสตจักรมีศิษยาภิบาล และต้องเลี้ยงศิษยาภิบาลด้วย ขณะที่เรื่องนี้ไม่เคยมีการปลูกฝังกันมาก่อน การสร้างผู้นำเพื่อสอนองระบบ อภิบาลคริสตจักรจึงต้องล้มเหลวหลังปี ค.ศ.1895 และต่อมาในปี ค.ศ. 1912 มีการจัดตั้งสถาบันพระคริสตธรรมขึ้นใหม่แต่จากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ก็ดูเหมือนว่ายังไม่ตอบสนองต่อคริสตจักรเท่าที่ควร

ความคิดในการสร้างผู้นำคริสตจักร ของคณะมิชชันอเมริกันเพรสไบทีเรียนในประเทศไทย โดยเฉพาะในเขตล้านนาเป็นสิ่งที่น่าขบขำเชิดชู แต่น่าเสียดายที่สถาบันพระคริสตธรรมและคริสตจักร

ไม่ได้มีส่วนร่วมในพันธกิจการสร้างผู้นำร่วมกัน ในความเป็นจริงแล้วทั้งสองฝ่ายต่างก็ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อนำความเข้าใจ ความเชื่อในพระเจ้าไปสู่ชุมชน การเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะนำไปสู่การสนับสนุนและสร้างสรรค์ซึ่งกันและกัน แต่ในประวัติศาสตร์เราไม่เห็นภาพนี้ชัดเจนนัก เพราะมีช่องว่างระหว่างคริสตจักรและสถาบันพระคริสตธรรมประการแรกคือ การพัฒนาทางการศึกษาที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของคริสตจักร และภายหลังต่อมาขณะที่วิทยาการความรู้ก้าวสูงขึ้นไปเท่าใดก็ยิ่งทำให้สถาบันและคริสตจักรห่างกันมากเท่านั้น จะเห็นว่าโรงเรียนพระคริสตธรรมเป็นเพียงปัญญา แต่ไม่เป็นชีวิตที่คริสตจักรต้องการ ประการที่สอง คริสตจักรและสถาบันพระคริสตธรรมต่างเป็นเอกเทศ ไม่มีความเป็นอันเดียวกันอย่างแท้จริงจึงมีผลต่อระบบการสร้างผู้นำคริสตจักรตลอดมา เช่น คริสตจักรยังขาดผู้นำจำนวนมากทั้ง ๆ ที่สถาบันพระคริสตธรรมมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น แต่นักศึกษาพระคริสตธรรมบางส่วนปฏิเสธที่จะทำงานคริสตจักรหลังจากสำเร็จการศึกษา

สภาพดังกล่าวนี้อาจจะมีสาเหตุเพราะ ความคิดในการจัดตั้งสถาบันพระคริสตธรรม ไม่ได้เริ่มต้นมาจากคริสตจักรดังกล่าวข้างต้น จึงมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของสถาบันคริสตจักรและสถาบันพระคริสตธรรม ประกอบกับบทบาทของทั้งสองฝ่ายที่มีต่อกันก็ไม่ชัดเจน เช่นเรื่องบทบาทของคริสตจักรในการสนับสนุนกิจการของสถาบัน อาทิ ด้านทุนทรัพย์ เพื่อให้ลูกหลานในคริสตจักรได้เข้ามาศึกษาแล้วกลับออกไปรับใช้คริสตจักรต่อไป ด้านพัฒนาการทางการศึกษา โดยประสานงานกับสถาบันพระคริสตธรรม เพื่อให้การสร้างผู้นำสอดคล้องกับ พันธกิจคริสตจักร ด้านทรัพยากรบุคคล คริสตสมาชิกในคริสตจักรได้รับการเตรียมทางด้านพันธกิจน้อยมาก คริสตจักรจึงไม่สามารถทำชวนและนำคริสตสมาชิกไปสู่การอุทิศถวายตัวด้วยสำนึกอันลึกซึ้งที่จะถวายตัว เพื่อการพัฒนาคริสตจักร

ในด้านของสถาบันนั้นควรตอบสนองพันธกิจคริสตจักร คือ การแปรความรู้ทางศาสนศาสตร์ให้เป็นชีวิตของคริสตจักร จัดหลักสูตรและรูปแบบการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและคริสตจักร เพื่อเสริมสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้รับใช้ที่ดีในอนาคต ปัจจุบันจะพบว่า นักศึกษาพระคริสตธรรมส่วนมากขาดนิมิตและเป้าหมายที่ชัดเจนในการศึกษาทางศาสนศาสตร์สถาบันพระคริสตธรรม ซึ่งมีบทบาท ในการคัดเลือกและฝึกอบรมนักศึกษาให้สามารถทำงานร่วมกับคริสตจักรและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ คงต้องหยุดมองดูว่า สิ่งที่สถาบันกำลังคิดพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานตามของสังคม ได้ตอบสนองต่อคริสตจักรหรือไม่อย่างไร

จากหนังสือชุด คุณภาพชีวิตคริสตจักร เรื่อง การบริหารคริสตจักรซึ่งทำโดยหน่วยงานศิษยาภิบาล สภาคริสตจักรในประเทศไทย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระคริสตธรรมไว้น่าสนใจว่า สถาบันศาสนศาสตร์ ขาดความเป็นเอกภาพ หลักสูตร คุณสมบัติและมาตรฐานของ

คณาจารย์และนักศึกษา ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบัน ซึ่งมีผลทำให้เกิดความขัดแย้งภายในคริสตจักรท้องถิ่น และหลักสูตรของสถาบันพระคริสตธรรมควรได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของคริสตจักร และชุมชนในปัจจุบัน ดังนั้นควรมีการประสานงานกันระหว่างสถาบันที่มีอยู่ เพื่อจะมีแนวทางเดียวกันในการตอบสนองความต้องการของคริสตจักร ควรมีการประเมินผลเพื่อการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม ในการประเมินผลสถาบันพระคริสตธรรมควรมาจากคริสตจักรด้วยไม่ใช่ปรับปรุงจากความคิดของสถาบันเท่านั้น

จากข้อมูลที่กล่าวมานี้ทำให้มีความคิดว่า หากมีการประเมินผลร่วมกัน ทั้งฝ่ายสถาบันพระคริสตธรรมและคริสตจักรอาจช่วยลดช่องว่างที่มีอยู่ให้น้อยลง นี่คงเป็นความหวังสูงสุดของทุกฝ่ายที่จะเห็นความร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อเป้าหมายของพันธกิจจะบรรลุผลอย่างแท้จริง สถาบันพระคริสตธรรมสร้างคนเพื่อกลับไปสู่คริสตจักรนี้เป็นเป้าหมายหลัก และในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งสองต่างสำคัญต่อกัน ดังนั้นเป้าหมายและทิศทางของทั้งสองฝ่ายก็ต้องมีต่อกันและกัน และสถาบันศาสนศาสตร์ตั้งขึ้นเพื่อการรับใช้คริสตจักรและสังคม ไม่ใช่การสร้างคนให้อยู่ในสถานะที่สูงกว่าคริสตจักรหรืออยู่นอกคริสตจักร ดังที่พระเยซูคริสต์ตรัสว่า “เพราะว่าบุตรมนุษย์มิได้มาเพื่อรับการปรนนิบัติ แต่ท่านมาเพื่อจะปรนนิบัติเขาและประทานชีวิตของท่านให้เป็นค่าไถ่คนเป็นอันมาก” (มาระโก 10:45)